

Skall högern få fortsätta sin landsfördärvliga politik?.....	200,000
Våra närvarande regeringsförhållanden	50,000
Pansar och kanoner.....	150,000
Hj. Brantings tal.....	200,000
Deltag i riksdagsmannavalet.....	200,000
Kultursveket	150,000
Arbetets folk, upp till val.....	100,000

Dessutom tvänne affischer i färgtryck, nämligen "*Den pansrade näven*" (12,000 ex.) och "*Folket dignande under militärbördorna*" (10,000 ex.) samt slutligen valvisor (45,000 ex.). Eller inalles 2,392,000 ex. gratisskrifter. Härtill inköptes från Tidens förlag skrifter till ett antal av 15,450, vilka gratis ställdes till vissa fattigare distrikts och kommuners disposition.

Från *Tidens förlag* utgavos dessutom följande valskrifter:

	Antal ex,
"Kungen mot folket" av Erik Palmstierna, pris 15 öre	5,000
"Välj!" av Hara d Hallén, pris 10 öre	36,000
"Den politiska krisen" av Hj. Branting, pris 10 öre	22,000
"Mot den personliga kungamakten", pris 10 öre	18,000
"Riksdagen och Hammarskjölds regering", pris 25 öre	5,000
"Författningsskonflikten uppkomst" av Osten Undén, pris 25 öre..	5,000
"Februaridagarna 1914" av Martin Kock, pris 30 öre.....	8,000
"Fred och krig" av Erik Palmstierna, pris 30 öre	15,000

Dessutom såldes av äldre skrifter:

"Socialdemokratiska jordprogrammet" av Carl Lindhagen, pris 5 öre	17,000
"Socialdemokratiska programpunkter" av R. Sandler och Fr. Ström, pris 25 öre	1,200

samt ett mindre antal andra agitationsbrochyrer. Sammanlagt försålles c:a 150,000 ex. valskrifter från förlaget.

För partipressen bekostade partistyrelsen en serie politiska karrikatyror, tecknade av framstående artister.

För att granska valplanen, utarbete valmanifest m. m. inkallades partistyrelsen till extra möte den 4—7 mars. Detta möte beslöt i sin tur att telegrafiskt till mötet inkalla även partiredaktörerna. Sedan frågor rörande valagitationen, gem. partibeteckning o. dyl. handlagts, höllos för det samlade mötet redogörelser i försvarsfrågan av de soc.-dem. försvarsberedningsledamöterna Branting, Thorsson och Rydén, varefter förslag till valmanifest utarbetades och manifestet omsider erhöi följande lydelse:

Manifest till Sverges folk.

Utmaningen.

I borggårdstalet till det av högern iscensatta och ledda s. k. bondetåget trädde konungen, på oansvariga rådgivares tillskyndan, personligen fram för en rustningspolitik i strid mot den, som förordats av hans ansvariga statsråd, och för krav som syftade till ännu vida tyngre bördor för folket. Genom denna konungens utmanande personliga inblandning drevs den ur vänstervalen 1911 framgångna regeringen bort från sina platser, och en ny ministär tillkallades, med uppdrag att söka med lock eller pock erhålla svenska folkets sanktion på de kungliga utfästelserna från borggården,

Till åtlydnad härav har nu andra kammaren upplösts. Valmännen skola en extra gång före de allmänna valen i höst genomgå en valstrid, där *alla*

vapen komma att användas, skrämnel och påtryckning, lögn och förtal, för att om det vore möjligt vrida om folkmeningen och lägga densamma till en fotapall för kungens och herremaktens vilja.

Genom själva det sätt varpå denna valstrid framtingats blir densamma, hur man än nu söker vrida sig därifrån, med ofrånkomlig nödvändighet i första rummet en kamp för eller mot den personliga kungamakten i vårt land. En hovkamarilla, som bland sig räknar ökända uppviglare mot riksdagens makt över statslivet, har skjutit fram konungen till det inkonstitutionella steget att utan betäckning av någon inför riksdagen ansvarig rådgivare, i strid tvärtom mot deras varningar, proklamera en personlig politik i rustningsfrågan, om vilken utfästelsen gavs att den "frångår jag icke".

Folkets vilja, ingen annans, skall råda.

På den utmaningen måste nu svenska folket först och främst ge sitt otvetydiga svar. Det måste bli klart en gång för alla om i vårt land en regering, som stöder sig på valmännens och riksdagens flertal, skall kunna även i framtiden plötsligt hindras och avbrytas i arbetet efter sina utstakade linjer, därför att det faller monarken in att stiga fram och förklara att han "ingalunda delar en sådan uppfattning" eller att han "icke frångår" vissa krav.

Ett sådant sakernas tillstånd vore ovärdigt ett självstyrande folk. Vad som hänt är ett återfall till det kungliga allenastyrandets anspråk. Det står i oförsonlig strid mot hela den fortgående ökning av folkets makt genom riksdagen över regeringen och hela statsstyrelsen, som utgör den djupaste innebörden av de gångna årtiondenas framryckning, inom den formellt orubbade författningens ram, till allt klarare demokratiskt innehåll. Och när nu hela nationen varit vittne till vad som passerat, hjälper det icke det bittersta att det nu efteråt i ord bedyras, att ingen som hälst strävan i riktning av personlig kungamakt skulle hos vederbörande förefinnas. Tvärtom, när i samma andedrag förklaras att "hittills" — alltså även när borggårds- talets utmaningar framfördes — "grundlagens anda" blivit troget följd, så framgår däruv blott så mycket klarare, att man på det hållet ännu icke alls synes fatta vilket svårt ingrepp den personliga kungamakten här gjort i den folkliga styrelsemakten. Så mycket nödvändigare då att svenska folket nu genom valen gör klart för alla att vi *varell ifrån varje förmynderskap av personlig kungamakt*, att vi, så länge en kungamakt består, fordra *bestämda garantier* mot varje ingrepp i folkets självstyrelse, vilken under alla förhållanden måste hävdas.

Orubbligt fast i denna strid för folkets rätt står socialdemokratin. Varje röst för arbetarepartiets män är ett svar som skall höras och förstås: *folkets vilja*, ingen annans, skall ensam slutligt avgöra i Sverges land.

Ett frigjort folk — ett starkt folk.

Men hur framför allt annat viktigt det är, att nationen sålunda visar sig stå oböjligt rak i ryggen mot gengångaranspråk från kungamakten bärare — den strid, som nu skall utkämpas, gäller också om vårt land skall ohjälpligt dragas med i den vanvettiga häxdansen av ständigt ökade kapprustningar.

Socialdemokratin strävar med all sin makt till fred och broderskap mellan alla nationers arbetande folk, frigjort från kapitalismens utsugning och från alla former av förtryck och tyranni. Socialdemokratin är därför en oförsonlig fiende till den moderna militarismen och allt dess väsende. Arbetarklassens parti är det enda som konsekvent och i alla länder motsätter sig dess omätliga anspråk.

Men verkande i en tid, då ännu härskande klassers och klickars rovpolitik visar sig kunna göra den internationella sammanlevnaden osäker, måste även socialdemokratin å det arbetande folkets vägnar taga sin andel i de förestälningar, som kunna finnas tillsvidare oundgängliga för att mot möjliga försök till övergrepp eller neutralitetskränkning värna vårt folks självständighet, dess frihet och framtid.

För vårt parti står vårt folks militära värmkraft mot ännu tänkbart övervåld från en rättskränkande yttre fiende i oupplösligt samband med uppbyggandet av folkets *inre* styrka. Statsmaktens kraftiga hjälp och stöd åt de arbetande klasserna i deras arbete för en ljusare och bättre tillvaro, energiska åtgärder från det allmännas sida för att främja och betrygga *hela* folkets materiella och kulturella utveckling, djupgående demokratiska reformer, skattebördornas utjämning till att läggas efter verkliga bärkraften — allt sådant är *oundgängliga* beståndsdelar av ett dugligt värn för vår självständighet och våra framtidsutsikter.

Därför kunde socialdemokratin vid 1911 års val med kraft framhålla att dessa nödvändiga delar av landets verkliga värmkraft hittills försummats och trängts undan för de uppjagade anspråken från de härskande klasserna på ständigt ökade militärbördor. Vi krävde att man skulle vända om på den falska vägen och genom nedsättning och begränsning av allt för tyngande sådana bördor bereda tillbörlig plats för nationens sunda växt och utveckling.

Minska folkets bördor!

Sedan dess har en utredning av Sverges försvarsfråga företagits ur vidare synpunkter än enbart dem, som företrädas av "sakkunskapen inom min armé". Försvarsberedningarnas grundläggande arbete om den ekonomiska ram, inom vilken våra militära utgifter måste begränsas för att ej oskäligt inkräkta på andra nödvändiga samhällsbehov, har till fullo bekräftat vad vi då förutsatte. *Nedsättning och begränsning av de årliga militärbördorna* är oundgängligen av nöden för att åstadkomma en sådan avvägning mellan civila och militära krav att därmed i verkligheten den *största* styrkan vinnes för land och folk.

Det har genom försvarsberedningarnas arbeten framgått att derest ej *nödvändiga reformer* skola undanskjutas och *dyrtiden* fortfarande skall få tynga som hittills på landets fattiga befolkning, så *måste* en nedsättning ske från nuvarande några och 80 miljoner till en militär totalkostnad på högst 70 milj. kr. Det är sannerligen ändå en summa så stor, nedlagt på krigsbarbariets altare, att den på det kraftigaste motiverar alla ansträngningar för dess snara fortsatta nedbringande med arbetareklassens stigande internationella makt och uppbyggandet av ett ordnat rättstillstånd mellan de civiliserade folken.

Men det har också visat sig att inom denna ram *kan* skapas ett försvarsväsen till lands och sjöss, som i en viktig huvudpunkt, genom reservernas organisation, bättre än det nuvarande tillgodoser sig nationens levande kraft, men som inrymmer väsentliga besparingar, där sådant utan olägenhet kan ske. För flottans del lägges tyngdpunkten icke på halvstora, ändå för strider i öppna sjön otillräckliga F-båtar, utan på torpedförsvaret och framför allt undervattensbåtarna.

De förmögna skyldighet.

En förutsättning för att detta program om *minskade* årskostnader skulle kunna genomföras, är dock att de betydande *engångskostnader*, som vid övergången bli ofrånkomliga — t. ex. för reservernas utrustning — täckas genom en extra *värnsskatt* på de förmögna lager i nationen, vilka hittills i alldeles för ringa grad fått känna försvarsbördornas tryck. Men den värnsskatt *vi* vilja skall ej blott vara ett vackert namn på en liten ringa leksaksbörda, medan därefter allt återstående vältras på de många nedtyngda axlar — det finns skäl att befara att sådan kommer den *kungliga* värnsskatten att se ut. Och likaså släppa vi självklart ej heller för ett vackert namn om krigslagarnas humanisering *våra* oeftergivliga krav dels på så ingripande reformer i det syfte, att dessa undantagslagars verksamhet i fredstid väsentligen försvinner, dels på bestämda garantier mot att den värmpliktige medborgaren i vapenrock sändes ut av de härskande att göra vaktjänst icke för *landets*, utan för *kapitalets* intressen mot sina egna klassbröder.

Kortare övningstid.

Men även i den tyngande *personliga* börda, som värnpliktstjänsten utgör, krävde vi år 1911 nedsättningar. Det är fortfarande vår övertygelse, alltjämt bestyrkt av nya vittnesgilla intyg, att slöseri med övningstid i så stor utsträckning ännu äger rum, att en nedsättning är väl försvarlig. Den sommarutbildning vår armés huvudmassa hittills haft bör ganska visst kunna bibringas våra värnpliktiga på kortare tid, sammanlagt 6 månader. Starkaste möjliga lagliga skydd bör dessutom beredas de värnpliktiga för att de efter tjänstgöringen återfå innehavda platser.

På sistone har emellertid framförts ett nytt krav, på *vinterutbildning* för en större del av vår här. Hela denna fråga, som drar med sig ganska vittgående konsekvenser i olika riktningar, befinner sig uppenbart ännu i så outrett skick att något bestämt uttalande icke synes kunna göras. Men avgjort måste vi hålla på att denna fråga *icke* upptages till *slutlig lösning* förrän folket självt fått tid och möjlighet att taga ställning på grund av verkligt vägande av skälen för och emot.

Gent emot detta vårt program i den fråga, som näst efter kampen mot den personliga kungamakten är dagens mest brännande, reser sig nu kravet på *ofantliga utökningar av militärbördorna*.

Skall tullsystemet fastslås?

Det *liberala* partiet har i stor utsträckning låtit sig dragas med i rustningshetsen. Inflytelserika liberala tidningar berömma sig av att deras försvarsprogram knappast står tillbaka för högerens; Karlskronatalets utfästelser ha tvärtom, heter det, utgjort grundvalen för anspråken från kungens och kapitalets regering.

Och dock visar liberalernas egen utredning, att *tullsystemets* vidmakthållande är en *ofrånkomlig* förutsättning för de rustningsökningar, som ingå i det liberala programmet! Men med tullsystemet fastslåses dyrtiden. De liberala partilöftena om dyrtidens lättande bli därmed idel tomhet.

Med den ställning militärfrågan intager i den förestående valstriden räcker det därför alls icke att valmännen lägga sina röster mot högern. Vilja de se militärbördorna nedbrakta till rimlig proportion med andra väl så nödvändiga statsutgifter, vilja de möjliggöra verkliga lättnader för de breda lagren i samhället, bör deras plats vara given på *socialdemokratins* sida, så mycket mer som den socialdemokratiska världsrörelsens frammarsch ju ensam öppnar verklig ljusning till framtidens bestående fred utan rustningar.

Högern vill: 1 år, F-båtsflotta, 100 miljoner!

Vad *högern* angår, synes den fråga, som dock *måste* vara grundläggande: *vad kommer det hela att kosta?*, icke alls besvara de höga andarna i dess nuvarande regering.

Icke på minsta sätt har man gjort ens ett försök att i ministärens programförklaring utreda bördans tyngd. Men att den blir *kolossal* tyngande, sannolikt *snart upp mot 100 miljoner* om året, det är ej svårt att räkna samman. Och den *personliga* bördan skulle ökas till *ett-årig* värnplikt, medan den begränsning, som försvarsberedningarnas allmänna flottprogram innebar, kastats över bord och fram seglar ånyo hr Lindmans stolta armada från 1911, nu bestämd till *åtta stora pansarbåtar* å 13 å 15 milj. kr. stycket, som den nya flottans kärna!

Detta F-båtsprogram, som skulle ha tyngt ned vår budget och lagt 120 miljoner av folkets skattemedel utan rimligt gagn i sjön, det vräktes vid jordskredvalen tillbaka, och dess fall var stort. Nu kommer det igen med kunglig hallstämpel, och i sällskap följer den ettåriga värnplikten och den personliga kungamakts suveräna rätt att, när hälst den så finner lämpligt, avbryta en parlamentarisk regerings hela verksamhet och stödd på herremakten kasta landet ut i en upprivande valstrid.

Ty ytterst står bakom den kupp, som nu försökes, *herrermaktens* vrede över att se demokratins flod stiga och reformer förberedas — visserligen allt för

sakta och försiktigt — som skola ytterligare kringskära dess gamla envælde. Med hjälp av orimliga skräckkrykten, befängda lögnar, som systematiskt spridas för att jaga upp de enfaldiga och likgiltiga, med sanningslöst tal om överhängande landsfaror vill man nu från högerhåll göra ett förtvivlat försök att återerövra vad 1911 gick förlorat.

Fram till val!

Arbetets folk i stad och på land, framstegsvänliga medborgare i alla Sverges bygder: *slå tillbaka det försöket!* Det gäller om militarismen skall få tynga oss ner som aldrig förr i orimliga bördor, vilka *försaga* i stället för att stärka. Det gäller om den *personliga kungamakten* skall få åter resa huvudet, efter att ha slumrat sedan salig "stamfaders" dagar! Det gäller om vi skola belastas med *ettårig värnplikt* och den meningslösa *F-båtsflotta* vi 1911 slogo oss fria från!

Må *ingen* saknas på sin post i den korta, men intensiva kamp, som nu förestår. Högern skall uppbjuda allt för att få fram den politiska okunnighetens och skräckstämningens reserver. Korttänkt och fäkunnig överklass-syn på vår försvarsfråga skall predikas landet runt av unghögar under studentmössor. Villiga bondetågsmän mobiliseras i högerens tjänst. Pänningar skola strös med fulla händer av kapitalets parti.

Men mot det arbetande folkets fasta mur, mot dess föresats att *värna sin inre frihet* lika väl som sitt land, om det skulle gälla, skola högerens böljor kastas maktlösa tillbaka.

Fram överallt för socialdemokratins kandidater! Må de röda rösterna ökas enormt i antal och samlad uppslutning, må en ännu större socialdemokratisk riksdagsgrupp bli folkets svar på borggårdstalets utmaning och på den kungliga regeringens hänsynslösa militärprogram!

Stockholm den 7 mars 1914.

Socialdemokratiska Partistyrelsen:

Hj. Branting, Stockholm.	Ivar Neuman, Jönköping.
C. G. T. Wickman, Stockholm.	J. A. Ingvarsson, Karlskrona.
Fr. Ström, Stockholm.	Ivar Wannerström Sollefteå.
Herman Lindqvist, Stockholm.	Richard Sandler, Brunnsvik.
Erik Palmstierna, Stockholm.	Fabian Månsson, Gävle.
P. Albin Hansson, Stockholm.	A. C. Lindblad, Göteborg.
Albin Weidenhajn, Stockholm.	Knut Bergsten, Gävle.
Viktor Larsson, Västerås.	C. G. Lillieros, Göteborg.
Nils Persson, Malmö.	C. A. Svensson, Sundsvall.
F. W. Thorsson, Ystad.	Gustav Nilsson, Kristianstad.
Bernh Eriksson, Grängesberg.	Seen Persson, Norrköping.
C. I. Asplund, Kiruna.	